

Naša Sloga izlazi svaki 1
16 dan mjeseca i stoji s
poštarnom za cijelu godinu
2 for. a za kmetu 1 for.;
razmerno za pol god. 1 f.
a za kmetu 50 novčića. Izvan
carstine više poštarnina. Po-
jedini broj stoji 6 novčića.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

Oglaši se primaju po na-
radnoj cieni. Pisma neka se
šalju platjene poštarnice.

Nepotpisani se dopisi no-
upotrebljavaju. Dopisi se no-
vraćaju. Uredništvo i Od-
pravnictvo nalaze se Via
S. Francesco N.º 4, piano I

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ *Nar. Post.*

Godina VII.

U Trstu 1. Junija 1876.

Broj 11.

Franjo Palacky,

koga je pred mjesec danah proslavio ne samo narod česki nego sav slavenski svjet, u zlatnom Pragu dne 26. proš. svibnja izdahnu svoju veliku dušu. Bio se rodio u Hodslavicah u Moravskoj 18. lipnja 1798. godine. Proživi svoj viek pišući povjest česke kraljevine, pa dovršivši eno onomadne svoj cieloživotni rad, prigne glavu i ode. Njegovo je mjesto medju prvimi učenjacima i povjestničari našega stoljeća. U Českoj je Palacky i hoće ostati koliko sám česki narod i česka kraljevina, jer je on svojim perom probudio sa sna onaj narod i povratio samosvjeti onu kraljevinu. Pa čim je počela u Českoj silnije i pravilnije kolati slavenska krv, ukripiše se i uzbubaše slavenski živeći ne samo u ovoj našoj carevini, nego kud se god širom sveta slavenski zbori i govorili. Kolar, Šafarik i Palacky svaki u svojoj struci doprinoše najviše današnjemu gorostasnomu gibanju slavenskomu; zato kao što je u svoje vrieme bila Kolarova i Šafarikova, tako je danas smrt Palackyeva obča slavenska žalost. Vječna mu slava!

Pogled po svjetu.

U Trstu 31. svibnja 1876.

Što će biti? Evo pitanja, koje se čuje danas u svakom razgovoru, i u svakom družtvu. Čemu to pitanje?

Sinoć stiže glas iz Carigrada, da su Turci carigradjani ustali proti caru Abdul-Azisu, koji je morao sa prestolja; a mjesto njega da su proglašili turskim carem Murata V., sina pokojnoga cara Abdul-Medjid-Kana. U Carigradu vrijaje već više vremena, pak se bilo lahko nadati svačemu. Onomadne su naime tako zvani Softe, to jest turski bogošloveci, prisili razcarta, te je ukloio neke njim nepovoljne ministre, iz čega se vidilo najjasnije, da su mu popustile ruke i srce. Onda se o njem pripovedalo, da je na poljak poludio, da se krije i zatvara, da nezna pomoći ni sebi ni carstvu, koje se nalazi na rubu propasti. A tako i jest. Ali sad nastaje pitanje, hoće li mu pomoći novi car, Murat V.? Turski Softe misle uvjereni, da tursko carstvo propada jedino s toga, što već tobže Turci nedrže kako valja svoje Muhamedove vjere, nego popušćaju Kršćanom i u ovom i u onom, što se u liepa stara turska vremena nebi bio usudio nitko, kamo li pravovierni turski car, Muhamedov nasljednik i namjestnik. Softe dakle kane tjerati mak na konac. Tim carigradski prevrat neznači drugo, nego rat na Kršćane dok nestane jednih, ili drugih. Neka su Softe uvjerali onomadne svjet, da oni priznaju i štuju kršćanske pravice; neka je Murat V. izdao na narod proglaš, što ga, kako se čuje, visoko hvali i Turci i Kršćani: ali kad se promisl, što su Softe i kako znadu Turci Šarati, valja reći, da to sve nije drugo, nego turska laž i prevara. S toga bit će rat i to strašan rat, jer Kršćani neće ni sad popustiti, a Turci će napeti i svoje zadnje sile, da se održe. Pa se već evo i čuje, da Turska nije pristala na savjete, što su joj došli iz berlinskoga sastanka od ministra triju sjevernih velevlastib. Čemu je najviše kriva Engleska, koja se odcepila od ostale Europe u istočnom pitanju, te tim obodrla Turke na što veći otpor. Ali s druge je strane baš tim svojim postupkom neizmierno olakšala rešenje toga uzla. Jer evo, Europa je razdvojena, Srbija i Crna gora nemare se je bojati kao do sada: sad je dakle vrieme, da

se osmiele i da udare složno na Turke, te vjekovite tlačitelje našega plemena. A kako se čuje iz Biograda, to će i biti u najkraće vreme, jer se tamo svivaju stvari, kao u dan pred ratom. Generali su imenovani, novci uzajmljeni, novinarski zakon obustavljen, trgovci rješeni nekojih dužnosti, a srbska vojska stoji poredana na turskoj granici. Kad je prije petsto godinah palo na Kosovu poljsko srbsko kraljestvo, na turskom je prestolju sjedio kao i sada car imenom Murat. U povjesti sveta čitamo, da se sudbina rada igra s imenom, pak da su početnik i dočetnik više puti imenaci. A nikad ljepeš kobi, nego kad bi uskrenulo srbstvo na onom istom Kosovu i pod istoimenim carem, pod kim je propalo! Poslije toga pripovedanja kao da su manje važnosti bojevi, što su se i u ovo petnaest danah vrstili med Turci i Kršćani ne samo u Hercegovini i Bosni nego i Bugarskoj, gdje je ustanak koliko mlađi toliko svaki dan jači i silniji. S druge se strane čuje, da se i Grci silno gibiju, dapače i sami Arbanasi.

Izprijevjadav na prvom mjestu te strane novosti svjetskoga zamašaja, hoćemo da koncu da spomenemo i naše domaće. U Budim-Pešti sjede dakle i vicečaju Delegacije naša i ugarska u najboljoj nakani, da naime na vojsci prištede, što im je više moguće; al im se ministri krepko brane, kako što je i pravo u sadašnjih okolnostih, gdje se carevina od danas do sutra može naći zapletana u rat. Po ministarskom proračunu skupni bi troškovi iznosili za dojduće godinu 114 milijuna i 249,258 f., od kojih 109 milunah spada samo na vojsku. Čuje se, da će se do skora sastati hrvatski sabor.

U Filadelfiji u Americi otvorila se dne 10. svibnja svjetska izložba. Iz ostalog sveta ništa nova, nego da se sve bavi istočnim stvarima; dapače govori se, da će se poradi toga sastati i američki kongres. Obće je mnjenje, da bi u slučaju rata Amerika pomogla Rusiji.

Turci i njihova vjera.

(Dalje)

Nego vratimo se natrag, pa recimo, da su Mekljani zaprietili Muhamedu, da će ga pogubiti, ako se neprodje svojih novotarijih. Na što on, postojan i odvažan, kao što mora biti svaki izvadjalac novih mislih, odgovori: *I kad bi metnuli sunce u njegovu desnu ruku, a mjesec u lievu, da nebi odustao od svoje nakane!* Radi te nepodanosti morade se sakriti u nekak gradinu, dočim su njegovi malobrojni pristaše utekli u Abisiniju, pokrajinu u Africi. Nakon nekog vremena vrati se opet u Meku te stade na novo propovedati. U to doba pristade uz njegovo nauku i neki Omar, njegov dotle najluči neprijatelj, a odtada najvjerniji drug i najčešći branitelj. Dvanaest godinali poslije prvog prividjenja uzlaže, da je noću bio zamaknut u duhu te, prošav kroz sedam nebesah, uzenes do prestolja božjega. Tu da je govorio sa svim proroci, da su mu tom prigodom bile otkrite sve tajne sveta, a na prestolju božjem da je čitao zapisane ove arapske riječi: *La allah ella Allah va Muhammed rasuloh* — to jest: *Neima nego jedan Bog, a Muhammed je njegov prorok!* Valja pak znati, da nije umio ni čitati ni pisati. Ali uzprkos tim čudesnim dogodnjajem, koje bi najožbiljnije pripovedao svojim nevjernjivim sugradjanom, u Meku je svaki dan bivalo za njega sve to opasnije. Nu njegova je sreća bila, što mu povjeravaše nekoji Jatrebčani, što su bili došli, da se klanjuju svojim balvanom. Ti ljudi na svojem povratku u Jatreb znadoše stvar tako razložiti, da je jatrebčko starošinstvo zaključilo, poslati Muhamedu u Meku dvanaest najodličnijih osobah s izjavom, da ga priznaju za proroka i da su gotovi braniti ga u svakoj prigodi. Ako ikad imo, to je na tu viest odlanuo na srcu Muhamedu, pa kad je malo za tim morao konačno pobjeći iz svojeg rodnog mjeseta te tražiti u tujdinstvu svoje utocište, kreće ravno put Jatreba. Jatreb bijaše bogata i mogućna trgovacka varoš, a Jatrebčani u vjekovitoj smutnji i zavadi sa Mekljanjem. Kad se u Jatrebu pročulo, da ide prorok sa svojom pratinjom, petsto Jatrebčanah, odeveno u svilu i kadifu, užajaši svoje vilovite arapske konje, pa mu ode na susret, da ga dočeka što je moguće ljepeš i dostojnije.

Muhamed je jašio na ogromnū velbludu (kamili), uz njega hodao momak sjenilom u ruci, da mu od sunčanog žara brani golu i osišanu glavu, jer su mu čalnu (turbant), od težke zelene svile, bili razmotrali te pripeli na kopljaču, pa ju nosili pred njim poput stiega iliti zastave. To se dogodilo jednoga petka dne 15. lipnja 622. godine. Tomu Muhamedovu biegu vele Turci *Kedšra*, od kojega dne broje i svoje turske godine, kao mi Kršćani što je brojimo od narodnjena Gospodinova. Jatrebčani pokloniše Muhamedu jednu kuću i jednu džamiju, da se trajno nastani kod njih, pa da odanle širi na sve strane svoju novu vjeru. Oni kao da to učiniše najviše sbog toga, da se osvete Mekljanom, kojih nisu mogli ni napisanih viditi. Postavši na taj način grad Jatreb ljubimčetom i središtem nove vjere, prozvā se od to doba *Medinat-Al-Rabi* ili samo *Medina*, to jest *Prorokovac* iliti prorokov grad.

Poslije tog dočeka Muhamed se sasvim promjeni u svojih težnjah. Jer ako je s početka bio smjeran te kanio preobratiti svjet golom rieči: odkad se uvjerio o svestranoj odanosti Jatrebčanah, pomisli, da bi to išlo ipak brže golum mačem. Tu mu prvi put sjevne ozbiljno u glavi, te odjekne u srcu, kako bi ono bio veličastven prizor, kad bi sav svjet imao jednu vjeru i jednog gospodara, a taj gospodar bio on sám! Skrpi dakle na hrzu ruku poglavite članke svoje vjere, jer dotle nije pravo ni sám znao kakva jest, te ustanoviv kojekakve bogostovne obrede, otvoru poklonjenu si držamiju iliti molitvenicu i osnuje prvu urednu mosleminsku zadrugu. Onda slijeće i varajuć, moleć i postec, čekaše da mu se proži prilika, skusiti odanost i junačtvu svojih Jatrebčanah.

(Slijedi cē).

Svetotajstvo potvrde na Krasu.

U ljubljanskom crkvenom listu „Danici“ od dne 26. svibnja čitamo slijedeći dopis:

Prošloga tjedna (14, 15, 16 i 17 t. mjeseca) je naš presvjetli g. biskup imao svijet kanonički pohod, pohodivši tri župe na Krasu, naime Obćinu, Tomaj i Sežanu. Što je pohodio Krašavec prve, to znamenuje, da hoće kao dobar pastir da pozna sve svoje ovice; došao je dakle najprije k onim, koje pozna najmanje.

U subotu 13 t. m., na večer pripeljao se na Obćinu, iako prema vremenu bilo uprav neugodno, ipak sve selo svečano dočekalo svojega pastira, uz veselo zvonjenje zvonovah i pucanje mužarah. Slavoluk s napisom: „Dobro došli!“ pozdravljaše višega pastira, put do crkve i do župničke kuće bijaše obsadjen zelenim granjem, koje je pa u nedjelju silna bura skoro sve podrla. Vrije bijaše uprav zimsko, dažd s vjetrom lievaše sav dan tako, da je bilo težko iti iz kuće; pa se je liepo nakićena crkva ipak napunila te došao takodjer k svetotajstvu potvrde liep broj djece, koja pokazaše kod izpitca, da su dobro podučena u kršćanskom nauku.

Duhovna svečanost zače u deset sati. G. župnik u navlašnom govoru razlagala pomen biskupova pohoda te pripravljaše djetu na prijam Duha svetoga. Po govoru je presvjetli biskup služio sv. misu i po misi podielio sv. blagoslov; onda je bilo izpitivanje, a za tim potvrđivanje djece. Po potvrdi je sam biskup izrekao kratak pa uprav ganjiv govor: preporučio je osobito starijim, neka djecu liepo kršćanski odgojuju; djecu je pak živo opominjao, neka starijim skrđolakaju, izkazujući im pokornost i poštovanje.

U ponedjeljak po pôdne odpelja se kroz Dutovlje u Tomaj. U Dutovljah su ga ljudi pred selom dočekali te s gorućimi svećami (dipljeri) u crkvu sprovodili. Jer je crkva liepa i čista, biskup je ljudi poхvalio, što skrbe za svoju crkvu te tim dokazuju, da su pravi kršćani. U Tomaju bijaše opet svečan doček. Jer se bilo vremena nešto popravilo i bura popustila, privre na okup sile svete, da vidi i počasti svojega novoga pastira. Takodjer u Tomaju je biskup služio sám sv. misu, onda propoviedao i izpitivao djecu, koja su takodjer tu uprav dobra podučena.

Tomaj stoji na malenu humcu, u dalekom se okružju bjeljuskaju sela i podružnice, što spadaju pod onu nadžupu. Veličanstven je pogled izpred crkve, vide se odanle ne samo sve podružnice one župe, nego takodjer mnogo drugih krašavskih župah tršćanske i goričke biskupije. Tomu liepomu pogledu biskup se čudio, te hodao više vremena oko crkve, pa sad na jednoj strani sad na drugoj razgledavao doista prekrasanu okolicu. Prama večeru odpeljao se u Sežanu i putem pohodio dvije podružnice, jednu tomajsku drugu sežansku. U Sežani bijaše nenadani doček. Došlo mu nasprotu obćinsko stareinstvo sa županom, uradnici one kotarske oblasti, te nebrojeno množtvo pučanstva; biskupa dočeka ogromna deputacija pod slavolukom, na kom su se uz carsku vijale slavenske zastave, te čitao (kao što pišu goričkom listu „Soči“) slijedeći napis: „Tebi ki si naš!“ Pozdravili ga u ime obćine župan, pozdravili ga takodjer namjestnik kotarskoga načelnika. Potom se svi zajedno zaputile u crkvu, uz glasbu, strijeljanje i zvonjenje. Vidilo se, da je onak svečani i sračni doček, kao što su ga pripravili Sežanci, biskupa baš ganuo, i to tim više, što su mu na

večer priredili bakljadu (razsvjetu gorućimi zubljami iliti lučmi, što se nose poput pužalih), te pod oknom odjevali nešto baš krasnih slovenskih četverospjevah, dočim su na obližnjih humečih iliti brežuljci plamatali kriesi, te razsvjetlivali sežanski trg.

Ganutim se glasom biskup zahvalio za spremljenu mu večernicu, a množina se razišla vičući „Živio“, gudci pak zasvirali opet svoju.

Kako na Obćini i u Tomaju je takodjer u Sežani sam misoval i držao govor. Valja mi reći, da mu slovenski jezik teče tako gladko, da ga svaki lahko razumije. Govori bijahu svuda uprav pučki, to jest, primjereni paku, ima u njih Slomškova duba. — Da je na svih štacijah bilo takodjer svečenstva u veliku broju, netreba da posebno spomenem, vojnici su pratili svojega vodju. Kako s dočekom, tako bijaše biskup u Sežani zadovoljni sa sežanskim mladeži, koja mu je kod izpitivanja baš dobro odgovarala. Vidi se, da će, gg. svečenici, ne samo posebno za potvrdu, nego uobiće djecu dobro podučiti.

Po pôdne je pohodio po tom još Lipcu te se na večer vratio u Trst, i tako se završio prvi njegov poloh u ovoj biskupiji.

Ufamo se, da je presvjetli g. biskup bio zadovoljan s nami Krašavec; a mi ga takodjer uvjeravamo, da si je prikupio naša sreća, jer se s njim može govoriti uprav po domaću: svečenike i svjetovnjake, gospodu i kmets je rado saslušavao te se s njimi razgovarao, kao da su stari znane.

Dopisi.

Iz Liburnije.

Vaš dopisnik „Izpod Učke“ nepozna dobro odnošajah naše liepe Liburnije, jer da pozna, nebi vam bio posao dopisa, što ste ga tiskali dne 1. maja u br. 9. „Naše Sloga“. Ima u njem nešto istine, al ima i mnogo pretjerana; zato želim stvar izpraviti, da nebi svjet o nas krivo sudio. Posebno bi to bila voda na malin naših neprijatelja, koji čitajući da tobože ovdje hrvatina propada, mislili bi, da joj jurve i odzvanja. K tomu mislim, da se mane (pogreške) nepopravljaju samo kudeći i hadajući, nego da treba, kad se te osuduju, iztaknuti i ono, što je hvale vredno. Ali neka stvar sama govori.

Naš se Jurina tuži, da su neki Vološaci Guština za podestu izabrali, jer da žele po starom putu na starih se kolih voziti. Ali mora i on sam priznati, da svi u jednu tiktu nepušu, jer je može biti i on čuo, da se jurve mnogo vremena na Voloskom pjeva: „Mein lieber Augustin alles ist hin“, želeći da bi se jednom drugim putem krenulo. Nego to nije tako labko. A bilo bi odmah kad bi naš mlađji naraštaj, napose mlađi pomorski kapitani, medju kojima ima vatrenih rodoljubab, razpolagali brodovi i lirami; nu ove su u rukuh onih, koji o domovini i narodnosti ni pojma nemaju, budući se rodili, kad o tom nitko ni snivač nije. Ipak, ako svi znaci nevaraju, hoće do mala bolje biti; znam bo da naši mlađi kapetani ljube svoj narod, njeguju svoj jezik, a neki prilično dobro hrvatski govore i pišu, premda, kad su učionu polazili, nisu ni rijeći o hrvatinji čuli. Putujući po svetu naučili su svoje cieniti i štovati. Eto da svaki, koji se dočepa visokoga klobuka, nezanemari svoj jezik. Ako je jednom tako bilo, sad više nije.

Koliko voloske krasotice ljube svoju domovinu i svoju narodnost, i kako njeguju svoj materinski jezik, neznam pravo, ali znam, da nije toli lošo, a biti će i bolje, kad se budu naši mlađi oskobilji i u družtvu bez svakoga obzira hrvatski govorili. Videć naše bistre djevojke, da se mlađi, koji su osim Crničkovicice i Preluka, još nešto vidili, neznamuju svoga naroda i svoga jezika, hoće se i one osvestiti i obrabriti; jer će više djelovati na njihovo nežno srce jedna jedina riječ vatrena i odvažna mladića, nego sve duge i dosadne prtljarije kakva stara brbljavca. Zapjevaj svojoj ljubi pod prozorom onu hrvatsku: „Jer kada mi naški kažeš, ja te ljubim, tad nelažeš“, pa eto ti je odmah vatrene hrvatice.

O Lovranu znam toliko, da ima ondje više kapitanah, koji su se upisali, kao godišnji člani u družtvu „hrvatskih ljudi, u Istri“; u družtvu „sv. Jerolima u Zagrebu“, i nekoj u družtvu „sv. Mihora“; tim bi reći, da i ondje toplojer nestoji na ništi, il barem da se je počeo dizati. Ima doisto ondje, kako dopisnik izpod Učke piše, tikvanah, a u najdebeljoj tikvini ima i najviše slame; ali njihov ugled neprestano pada, pa napinjali se koliko jim drago, hoće do mlađi, razboritiji i naobraženiji ljudi, mah preoteti, a u odličnijih se obiteljih opet hrvatski govoriti, kako se je govorilo dok su stare Lovrankske pećicu nosile, i kako se je u prostih gradjanskih kućah uvjek govorilo i govoriti dandanas.

Mošćenice poznaju bolje, proboravši ondje više vremena, osvjeđeno sam se, da staro i mlađe hrvatski govor, i da ondje na neznađu jedne vrstice pravilno talijanski napisati. Pokazao mi je tamjan župnik pisamce, pisano od jednoga onih mudroljija, ono broji tri vrstice, a deset pogrešaka (fali). Tko se želi osvjedočiti, nek se potradi do g. župnika, on će mu dobre volje pokazati to divno

pismo. Moram iztaknuti, da dopisnik izpod Učke nepozna ondašnje mlađeži, drugdje nebi tvrdio, da se kćeri mornarar i zanatlija srame jezika, koga su od majke naučile. Ja sam se osobno osvjeđao, da ondje sve djevojke, koje su kako mi se čini, vesele čudi i bistra um, među sobom hrvatski govore, u crkvi se iz hrvatskih knjigah Bogu mole, a i kod kuće po koju hrvatsku knjigu imaju na sastancima i na šetnji različne hrvatske pjesme pjevati. Istina je da kadkada i talijanski prosbore i zapjevaju, ali tko jim može za mjeriti, ako tudje nepreziraju, kad svoje ljube i štuju. O mladićih nemožem ništa kazati, jer su uvijek na moru kako kalubi. Čuo sam ipak, da svaki ima sobom po koju hrvatsku knjigu kao najdražu spomeniku na milu domovinu u dalekom svetu.

Na posledku ču opaziti, da mislim da poznam g. dopisnika i da znam, što on zahtjeva od krasotica naše liepe Liburnija; ali one nisu bile ni u Francuzkoj, ni u Italiji, ni u Njemačkoj, pa što su naučile nimaju drugomu zahvaliti nego svojoj marljivosti i bistrumnosti, dakle čast jim! Toliko sam htio napisati istini za volju i da svjet vidi ov kraj Učke, ako i pomalo da ipak napredujemo. Do vidjenja.

Iz pazinske občine.

Naš Municipij sam sobom zadovoljan spava blažen san. Opozicije nema. Občinski zastupnici, svi jednoga kalupa ili forme, nečine drugo, nego klimati na svaki šari predlog. S toga biva da su mu sjednice mrtve i gluhe. Šta velim sjednice! Ta koliko ih je bilo odkad vlada novo zastupstvo? Ako se ne varam, u vrieme od blizu pol godine jedna jedina, izuzmemu li onu prvu, u kojoj su se birali glavar i savjetnici. Nekoji misle, da nima važnih stvari na dnevnom redu; drugi da nimaju zastupnici vremena; a treći, da nemaju vlastitog interesa.

Nimaju šta da rade i razpravljaju u ovako velikoj občini? A ceste i komunalni puti na mnogih mjestih zanemareni; ono groblje na lindarskom brdu skoro u razvalinah; škole u lošem stanju. Ta kako sam doznao, nepolaži škole u Gračiću više od 10—12 djaka, u Lindaru 14—17, u Gologorici 8—10, a nešto više u Novakih, akoprem ima u tih podobčinah u svakoj od 60—130 za školu sposobne djece. Zašto nemarmo to gleda sl. Municipij i školsko vijeće? Zašto neposile roditelje, da pošiljaju djecu u školu? Zašto se nezauzme, da se netroše novci uzalud, kad nepolaze djeca škole, u kojih malo uče i još manje nauče? Ima bo djece, koja već po drugu ili po treću godinu klupe teple, a još neznačiti a komali pisati i računati. Ako kažu pedagogi, da se mora djete naučiti čitati barem u pô godine, zašto to nebiva kod nas? Ali tko zato i baje? Možda agenti, glavar, ili kotarski nadzornik? Deveta im to briga! Tko ih kada vidi u školama? Pak ni netreba! Ta bili su postavili učitelje zajedno za ravnatelje! Naše škole životare i hiraju, pak će i poginuti, ako se viša oblast ne zauzme za nje. Od pazinskoga Municipija, od školskoga vijeća občinskoga i pokrajinskoga nečekamo pomoći, nu od e. k. školskoga vijeća u Trstu. I ovo i ona mogli su se osvjeđočiti u vrieme od četiri godine i pô, da su ove čisto talijanske škole drvo tudje, posadjeno u neprikladno zemljište, gdje neće nikad uspijeti!

One, koji misle, da nimaju obč. zastupnici dosta vremena za sjednice, pitam: Tko ih je silio da budu zastupnici? Ako su se pak zagnjeli proti volji naroda, znali su valjda, da treba i nešto vremena žrtvovati za občinsku korist, drugače, ako ih nije volja skrbiti za narod, koga tobeže zastupaju, nek se odreknu svoje časti, pak mirna Bosna! Nu na žalost ima ih med njimi, koji radi časti žele sjediti u Municipiju, ali im smrdi svaki i najmanji trud za občinsko dobro!

Tko napokon misli, da se nedrže sjednice stoga, što nimaju zastupnici vlastitog interesa, valjda nezna, da su dužni doći zastupnici bezplatno na sjednice, dakle taj prigovor jest bez temelja. Što pak u svemu vlada neko mrtvilo, potiče valjda od glave, koji ima i bez Municipija prilično dosta posla. Neimajući od Municipija nikakve plaće, treba da nastoji svojim privatnim radom zasluziti si štograd. Najviše života pokazuju ti ljudi u vrieme izbora, trudeći se, nebi li koju ribu na svoju udicu ulovili. Nedvojim, da će oni i u predstojećih izborih za sabor napeti sve svoje sile; nu nadam se, da ćemo im taj put bez straha pokazati zube. Ali ako Bog da, o tom ču progovorit kojom drugom prigodom.

Najvruća zahvala.

Nebrojeni su čini veledujeći i darežljivosti, kojimi Njegovo e. k. Apostolsko Veličanstvo, naš premilostivo Cesar Franjo I., neprestance pomaže uboge i potrebne svojega prostranoga Cesarskoga, gradeći si tim bogostećim putem vjekoviti spomenik u zavalnih srećib Svojih viernih podanikah.

Tisuće i tisuće usrećenika u zahvalnoj molitvi dižu svoja pobožna srca k Otcu nebeskomu, te zazivlju njegov sveti blago-

slov nad okrunjenu glavu Njegova Veličanstva, svojega veledušnoga pomoćnika i dobročinitelja.

Visoka sreća, pridružiti se tim nebrojenim zahvalnikom, stigne evo i ovu rukavačku Kapeljaniju, kojoj ovi danah u njezinoj najvećoj potrebi dodje premilostivo na pomoć Njegovo e. k. Apostolsko Veličanstvo, poslavši joj znameniti dar od 1000 f., da uzmognue dovršiti zidanje i ukrašenje svoje nove crkve.

Kolikom zahvalnosti, kolikim veseljem i kako tronutim srecem pozdravi ovaj bogoljubni puk taj znak Carske milosti, može dokumenti i episati jedino onaj, koji se nahodio u crkvi, kad mu se naviestio rečeni visoki dobročin. A imao je i razloga, Carska mu bo ruka dodje na pomoć u najvećoj sili, jer ni za najboljih ljetinah nemože živiti od svoje zemlje nego čigli četvrt ljeta, druga tri pako mora preživiti, baveći se kojekakvim obrtom, što kod kuće što u tudjinstvu; a prošloga je četvrtletja to za gradnju grobišta sa crkvicom, to za novu svećeničku kuću, to za zvonove i crkveno ruho imao toliko troškova, da mu bez toga previšnjeg dara nebi bilo nikako moguće, dovršiti spomenute nove crkve.

Toga radi podpisano Upraviteljstvo drži za svoju prvu i najsvjetiju dužnost, objaviti svetu taj veledušni čin, kličući u ime svoje i svega ovoga zahvaluoga puka iz svega srca u najvjernijoj podaničkoj odanosti: Da, Bog živi, uzdrži i brani Njegovo e. k. Apostolsko Veličanstvo Franja Josipa! Da Bog živi, uzdrži i brani svu Njegovu prejasnu Carsku kuću!

Rukavac, u Kastavskoj župi, mjeseca svibnja 1876.

• Upraviteljstvo područne crkve sv. Luke.

Pravila za timarenje blaga.

Tko hoće, da ima od svoga blaga svake ruke koristi i to od teglećega da bude krepko i jako, od muzare da daje dosta i dobra mlijeka, tomu valja paziti ne samo na krmu već i to poglavito na timarevoje ili dvorbu u obće. U tom pogledu može se prisposobiti blago mlađu vinu; ti može ubrati najbolji most ili mlađo vino, pak ćeš ipak piti „rampaš“, ako ne znaš njim u podrumu ili pvnici kako valja postupati. Zato evo glavnih deset zapoviedi, na što valja paziti u štali.

1. Nastoj si štalu tako uređiti, da može u nju zrak i sunčano svjetlo; u zadušenoj, smrdljivoj sveudilj tamnoj štali mora zakržljati i najzdravije i najlepše blago.
2. Imaj uvič na umu, da je *čistota pol života* — drži dakle čisto ne samo blago već i jasle i svu spravu, da može blago tečno jesti. Tisuć puta krive su nečiste jasle, da blago ne ždere krme čisto i do kraja i da polovicu pod se baca,
3. Drži se ure u podavaju obroka.
4. Ne napajaj zimi nikada vodom, što si ju istom iz zdenca izvukao ili iz ledenoga potoka donesao, već ostavi prije napajanja koji sat vodu u čistoj posudi u staji, da se malko stopi.
5. Pazi kod teglećega blaga da mu nebade jarom pretežak ili pretjesan a na isto to pazi kod hamova, da se blagu šija ne žulji, jer se tim blago bez potrebe muči, a često dobavlja rānah, koje se dadu težko ili s velikim troškom i gubitkom vremena izliečti.
6. Čuvaj se svakoga vraćanja ili coprije i ne vjeruj nikakvom čudotvorcu ni čudotvornim ljekovom, jer je to nedostojno za pametna i razumna muža. Kad ti treba lička, potraži ga u valjanoj knjizi ili u izkusna, pametna čovjeka.
7. Ne prigoni blaga na pretežko ili predugo dijelo; jer se ni blago ne smije siliti na ono, čega ne može.
8. U šti iztrudjenu ili umorenu martsatu potrebit počinak, da si može na mekanu i subu mjestu odahnati i počinuti.
9. S bojazljivim ili nepričećim blagom ravnaj blago i ljubezno, da ga jošte više ne smutiš; i nemož živinče ljubi čovjeka, koj mu je blag i prijajan pa će ga prije slušati i priučiti mu se nego li onemu, tko nad njim psuje i više te ga gura i lupi.
10. Pamti dobro, da je blago tvojim dobrim pomoćnikom pa da se surovo, glupo postupanje s njim protivi i čovječoj čudi i božjemu zakonu.

(Seoski Gospodar).

Različite vesti.

* Crni glasi. Sa svih stranah našega carstva, s ovi i s onu stranu Litave, dolaze najerniji glasi o silnoj škodi, što ju je našlielo svakojako ljetini prošlo zlo vrieme. Po gorah snieg, po dolinah voda, po ravničar mraz, a svuda neobična studen i vjetar — eto svibinjskog ljetosnjeg cvjeća, koje će stopram na zimu mirisiti kako valja, kad naime nebude u kući ništa, a kod trgovca sve draga i predraga. Iz Česke, Moravske, Poljske i ostalih sjevernih pokrajina javljaju, da im je led i mraz svuda zadavio usjeve; isto takvi glasi dolaze iz Ugarske, gdje je trsje postradalo tako, da se nije nadati baš nikakvoj berbi ili trgtatbi. U Hrvatskoj su povrh toga vode, što su sišle iz svojih korita te se kao more razliže po najplodnijih tamošnjih poljatach, včinile neprocjenjivu štetu. U Kranjskoj, naime okolo Ljubljane, dogodila se ista nesreća. U ovih naših stranah svim tim nevoljam pridruži se još i

silni vjetar, pravi vihar, što je obljomio i okladio voćke, a trsje baš smotao i povaljao, da ga je težkoće gledati. Ali ta nesreća nije zadjela samo nas, nego skoro svu ostalu Evropu, pa se čulo, da je snježilo u svibnju u takvih predjelih, gdje je i u samu zimu snieg najveća riedkost, kakono u južnoj Italiji. Iz jedine Rusije dolaze povoljni glasi o usjevih, koji da liepo napreduju, jer da se odskora dobralno namoci, dočim su se ljudi bojali, da će jih zatrati proljetna suša. Hvala Bogu što je barem negdje bolje nego kod nas!

* Požar. U subotu dne 27. od 5 do 7 ure po pôdne izgorio je ovđe do tla tako zvani Mauroncerov Teatar. Zidao se 1827. g., a bio jedan od najprostranijih u Trstu. Kod te nesreće bila je prava sreća, što se dogodila danju, jer da se bude samo tri sata kasnije, bilo bi svašta; buduće se baš onoga večera spremao tamо silni svjet, barem 3000 dušah, da sluša prvoga pjevača, kojemu bješe namjenjen cio prijam. Bio je osiguran za 60,000 f. Druge se nesreća nije pripetilo.

* Prijateljski savjet. Trčanski list „Il Nuovo Tergesteo“, pripovjedajući po hrvatskih listovah, kako su mladoga umjetnika Krežmu svuda liepo dočekivali, kad je iz Rieke putovao u Karlovac, dodaje u najprijezajnjem smislu: „Ali neka se mili mladenac nezaboravi još uvjek učiti te učiti.“

* Gradska trčanska Bolnica. Dne 30. proš. travnja načinilo se u Bolnici i k njoj pripadajućih zavodih 980 osobah, naime mužkih 486, a ženskih 494 glavah, ovako razdieljenih: U Bolnici osobah 723 (mužkih 379, ženskih 344 glavah); u Radjališu 18 rodiljih; u Sirotištu: 89 dojčetah (45 mužkoga, 44 ženskoga spola), a 43 dojilje; u Ludnici 107 licah (62 mužkarcah, a 45 ženskinjab).

* Občinski Izbori u Tinjanu, kako čujemo, hoće biti tamo negdje prama polovici tek. mjeseca junija. Tinjančići i Križanci i Supetarci, evo vam najljepše prilike, da osvjetljate pred svjetom svoje poštano slavensko lice. Izberite za svoje zastupnike one vriedne ljudi, za koje ste se, kako se usfamo, već odkada dogovorili, ljudi naime, koji ljube svetu krčansku vjeru i svoju staru narodnost te naš mili i sladki jezik. Spomenite se onoga zadnjega dopisa iz Tinjana u ovom našem listu, pa ajde svi složno na biraliste, kao da sti jedna duša i jedno telo: Nitko od vas nedaj glasa proti svojemu osvijedočenju, makar vas obasuli srebrom i zlatom od pete do glave. Čovjek neima nego jednu dušu i jedno lice: neka to oskvri, pa je izgubio sve na ovom i onom svjetu!

* U Solunu od Tarakah ubijeni konsuli, njemački i francuski, bježu pokopani velikom svečanostu uz pratnju europskih vojnikah, izkrecajući sa ratnih brodova, prispejeli u Solun na glas onoga mržkoga i izdajničkoga pokolja, na koji se sva Europa još neprestano zgrozava. U Solunu se pred hiljadom godinah rodiše sveta braća Cyril i Metod, naši slavenski Apostoli. Dao Bog, od-kud nam je sinuo svjetlo evangelske istine, da nam sine i sunce narodne slobode!

* Naša braća Bugari su se pripravljali cijelih sedam godina na ovo, što sad rade, da se ako Bog da oslobode i spase. Sedam naime godinah nabirali su novce od kuće do kuće novčić po novčić, pak je slali u strane zemlje, da nabave oružje i ostalo potrebito za ustank. O bugarskom junačtvu pripoviedaju se čudesa. Tako se priopreda, da su nekoliko njih Turci obkolili u nekoj crkvi, a oni da su volili poginuti svi do jednoga, nego predati se živi Turkom. Njihovi vodje su Volov i Benkovski. Vrhovni se zapovjednik nezna, ali se čuje, da jih vodi veoma mudro i oprezno.

* Političke osobe po Crnojgori. „Pol. Corr.“ donese neki dan dopis iz Kotora, gdje se u kratko nabrajaju i opisuju političke osobe po Crnojgori. Poslije kneza Nikole prva je oscba u zemlji Božidar Petrović. Član dinastije poslan je za mlađih noguh u Pariz, gdje je nekolike godinah učio u zavodu „College Louis le Grand“. Božidaru je sad istom 30 godinah. On je predsjednik senata, a to je najviše mjesto iza kneza. U toj službi bere najveću plaću što se daje u Crnojgori, a ta iznosi 5000 franakah na godinu. Tast knežev, Petar Vukotić Stefanov, ima čast podpresjednika senata, vrsti državnoga vijeća. Vukotić je po zemlji i izvan nje poznat i štovan, kao iskren i vrlo vriedan čovjek. U senatu siede Bajo Bošković, Marko Miljančić, Andro Gjurovje i arkimandrit

Ljubiša. Osim senata ima Crnogora ministarstvo, sastavljeno od četiri odsjekah. Ministri su ujedno i tajnici odpravitelji, te beru po 2400 franakab. Vojjskim poslovi upravlja prvi knežev pobočnik, Stanko Radović, koji je ujedno pukovnik glavnoga štopa. Izučio je vojničke nauke u St. Cyru u Francuzkoj. Vojvoda Mašo Vrbica ima nutarnje poslove i brigu na trgovinu i na poljodjeljstvo. Mašo je najbogatiji Crnogorac. Pop Ilija Plamenac ravna ratnim odsjekom, a Gjuro Cerović finansijami. Crnogorski dohodci iznaju poprije malo više od 300,000 franakah na godinu.

* † Gjeneral John umro je onomadne u Beču od nagle smrti. Bio je jedan od najvrlijih gjeneralab i pravi austrijanac, s toga ni najmanje prijatelj današnjim vladajućim strankam s ove i s one strane Litave.

* Giskra, poznati slavenski odpadnik, reče u Delegaciji, da on na Sofijskoj crkvi u Carigradu voli gledati turski polmjesece, nego častni krčanski križ. Evo kamo dospije čovjek, kojim vlada strast i mržnja proti narodu, iz kojega je potekao.

* Magjari i poštenje. Bečki list „Deutsche Zeitung“ kaže, da je magjarsko trgovacko poštenje takvo, da im se nemože dati ništa na vjeru, nego tko mora da ima posla s timi ljudi, da je najsigurnije da s njimi trguje iz ruke u ruku, to jest, za gotove novce.

* Krvavi snieg. Čita se u talijanskem listu „Il Giornale di Udine“, da je na gorah Lovinzel, Chaupa, Avvenis i Felchia zapao snieg, a po snieu dale se tamno-crvene pruge kao da su od krvi. Dosad da se nije mogao pronaći uzrok tomu pojavi, ali se drži, da to nije drugo, nego sitan crveni pjesak, što ga vjetar digao sa afrikanskih pješčanih pustara, pa dovitlao u ove strane. To da se je već i dosad za pamćenja ljudi tamo dogodilo, pa tomu pojavi da tamošnji svjet veli *krvavi snieg*.

Pregled trčanskog tržišta.

Pšenica iz Tangaroga prodavala se po fior. 12.61 svakih 100-kilog. - Girčka-Galac po fior. — Rumelija po fior. 11.16 u Italiju.

Kukuruz iz Romanje po fior. 6.50-6.77 iz Bosne po fior. 6.61.

Raz iz Burgas-a po fior. 7.65.

Zoh svake vrsti po fior. 9.40.

Voće, Naranče iz Sicilije po fior. 4.

Limuni iz Sicilije po fior. 3 do 4 za svaku skrinjicu.

Smokve iz Kalamate po fior. 11—12 $\frac{1}{2}$.

Ulje iz Italije po fior. 44 do 57, iz Kerfa po fior. 43, iz Dalmacije po fior. 43-44 iz Istre po fior. — za 100 kilog.

Kameno ulje po fior. 17—18 brez skonta.

Kože janjetna po f. 80—85 Dalmatinske po fior. 55—60 za 100-kusi, volovje sube po f. 107 do 134 Istarske, dalmatinske i bosanske po fior. 72 do 125 Amerikanske po fior. 98 do 134.

Kava Mokka po fior. 127—129 Ceylon po fior. 146—148 S. Domingo fior. 94—103 Rio po fior. 96—104.

Cukar austrijanski po fior. 35 $\frac{3}{4}$ —36 $\frac{1}{2}$.

Bakalar po fior. — za 100 kilog.

Lies, daske koruške fior. 52—92, iz Štajerske fior. 45—74 dugi hrastove fior. 23—25.

U Administraciji „Naše Sloga“ prodaje se

NOVA SLIKA

Devetero vodjih i junakih iz ustanka u Bosni i Hercegovini.

Slika ova veoma liepo izradjena, 90 centimetarab duga i 63 široka, košta samo f. 1 nyč. 20.

Bez ove slike nebi imala biti nijedna Čitaonica, obitelj ni rodoljub, koji se interesuje za ustank u Bosni i Hercegovini, i to tim više, što joj je ciena tako malena, da si ju svaki lako nabaviti može.

Dobro bi bilo da bi se mnogi istog mjesta ili sela sakupili, te nam novce poslali ukupno po poštarskoj naputnici, il da nam Korespondenz-Kartom jave, koliko slikah žele imati, a mi bismo jima sve ujedno po Pošti revalsom (per Nachname) odpravili.

Ték Novaca polag Borse u Trstu

od 1—15 Maja 1876.

NOVCI	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Čarski dukati (cekini)	5.64 $\frac{1}{2}$	5.64 $\frac{1}{2}$	5.62	5.62	5.62 $\frac{1}{2}$	—	5.63	5.63	5.64	—	5.68	5.87	—	—	—	—
Mapolconi	9.56	9.56	9.54 $\frac{1}{2}$	9.54	9.54 $\frac{1}{2}$	—	9.54 $\frac{1}{2}$	9.54 $\frac{1}{2}$	9.57 $\frac{1}{2}$	—	9.63 $\frac{1}{2}$	9.53 $\frac{1}{2}$	—	—	—	—
Lire Inglesi	11.98	12.—	11.97	11.96	11.97	—	11.97	11.97	11.98	—	12.05	12.06	—	—	—	—
Srebro prid (aggio)	103.25	104.35	103.—	103.—	103.15	—	103.35	103.15	103.—	—	103.—	103.15	—	—	—	—